

Начало > Семейноправни въпроси и наследство > Издръжка на членове на семейството

Издръжка на членове на семейството

Гърция

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Понятието „издръжка“ се отнася до непосредствените нужди на хората за преживяване, преди всичко нуждата от храна. В действителност обаче понятието „издръжка“ обхваща всички потребности от средства за съществуване, независимо дали се отнасят до прехраната на дадено лице или до неговото образование, култура или дейности през свободното време.

Задълженията за издръжка включват плащането на помощи — главно в парични средства — които покриват потребностите от средства за съществуване на бенефициера.

Следните лица са длъжни да плащат издръжка по степен на родство:

- а) съпруг, дори ако той/тя е разведен/а [ако има задължение за издръжка след развода];
- б) низходящи на възходящи роднини по степен на наследяване по закон;
- б) възходящи роднини [родители, баби и дядовци: при отсъствие или невъзможност на родителите] на техните неженени/неомъжени деца (биологични или осиновени), по принцип докато навършат пълнолетие;
- б) братя и сестри на братя и сестри; както и

съществуват следните специални случаи на издръжка:

- в) издръжка, плащана в случай на раздяла и след развод или унищожаване на брака; както и
- г) издръжка, плащана на неомъжена майка за дете, родено извън брак и преди да бъде признато.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

По принцип детето има право да получава издръжка от своите възходящи роднини [родители или баби и дядовци] до навършване на пълнолетие, т.е. докато той/тя стане на 18 години.

Децата имат право също така да получават издръжка и след навършване на пълнолетие, ако все още учат, следват във висше учебно заведение или посещават курс за професионално обучение, не могат да работят вследствие на учебните занятия и не разполагат с лични активи, от които да покриват своите нужди за издръжка.

Дадено лице има право на издръжка само ако той/тя не е в състояние да се издържа самостоятелно от своите собствени активи или чрез работа, която е подходяща за неговата/нейната възраст, здравословно състояние и условия на живот като цяло, като се вземат предвид, наред с други неща, всички образователни нужди, които той/тя може да има. Ненавършилите пълнолетие деца, дори да разполагат със собствени активи, имат право на издръжка от техните родители, доколкото доходите от техните собствени активи или работа не са достатъчни да се издържат. Дадено лице обаче не е задължено да предоставя издръжка, ако — предвид останалите си задължения — той/тя не би могъл/могла да направи това без да засегне своята собствена издръжка. Това правило не се прилага по отношение на издръжката от родител на ненавършило пълнолетие дете, освен ако ненавършилото пълнолетие дете има право на издръжка от някое друго лице или може да бъде издържано от неговите собствени активи.

В случай на бивши съпрузи:

Бивш съпруг, който не може да се издържа от своите собствени доходи или активи, има право на издръжка от другия: 1) ако към момента на постановяването на развода възрастта или здравословното състояние на съпруга, който е предявил иска, е такова, че от него или нея не може да се изисква да започне или да продължава да упражнява подходяща работа, за да се издържа; 2) ако съпругът, който е предявил иска, се грижи за ненавършило пълнолетие дете и поради това не може да упражнява подходяща работа; 3) ако съпругът, който е предявил иска, не може да намери подходяща редовна работа или има нужда от професионално обучение — във всеки от тези случаи правото на издръжка съществува за най-много три години, считано от момента на постановяването на развода; или 4) във всеки друг случай, когато присъждането на издръжка към момента на постановяване на развода е необходимо въз основа на дадено справедливо основание.

Издръжката обаче може да бъде отказана или ограничена поради основателни причини, особено ако бракът е продължил кратък период от време или ако съпругът, който може да има право на издръжка, носи вина за развода или умишлено е предизвикал своята собствена бедност.

Всеки от бившите съпрузи трябва да предостави на другия точна информация относно активите и доходите, доколкото тези сведения може да са от значение за размера на издръжката. По молба на някой от двамата бивши съпрузи, подадена чрез компетентния прокурор, всеки работодател, административен отдел или данъчен инспектор трябва да предостави цялата съответна информация, с която разполага, относно активите на другия съпруг и по-специално неговите или нейните доходи.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Обикновено лицето, което има право да получава издръжка, трябва да се обърне към съда, за да поиска издръжката от длъжника.

Ако се прилага Нюйоркската конвенция за събирането на издръжка в чужбина (Законодателен указ 4421/1964), органът, който отговаря за предаване на искането за издръжка от вискател с местожителство в държава — страна по Конвенцията, следва да поиска от органа, който отговаря за получаването на такива искания в съответната държава — страна по Конвенцията, по местожителството на длъжника на издръжката, по-специално Министерство на правосъдието в Гърция, да предприеме всички необходими мерки за събиране на издръжката за вискателя. На практика Министерство на правосъдието възлага на адвокат да осигури признаването на правото или изпълнението на съдебно решение, постановено от чуждестранен съд в полза на чуждестранен бенефициер, който може да се възползва от всички съответни средства за правна защита пред гръцките съдилища.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

Ненавършилите пълнолетие лица по закон не могат [член 63 от ГПК] сами да подават молба до съда за събиране на издръжка срещу длъжника на издръжката. Такъв иск може да бъде предявен от лицето, на което е възложена родителската отговорност [физическо лице: родител или друго лице или юридическо лице като например институция].

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд

Компетентният съд по искове за издръжка, предявени от лицето, имащо право на издръжка, срещу длъжника на издръжката, е първоинстанционният съд в едноличен състав [член 17, параграф 2 и член 681Б от Гражданския процесуален кодекс].

Съдът с териториална компетентност е съдът по постоянното или временното местожителство на страната, която има право на издръжка [член 39А от ГПК] или на ответника, който се явява длъжник на издръжката, ако молбата е съединена с брачни спорове или спорове между родители и деца, или съдът по последното общо обичайно местожителство на съпрузите.

Ако случаят е спешен или е налице непосредствена опасност, лицето, имащо право на издръжка, може да се обърне към първоинстанционния съд в едноличен състав, който има териториална компетентност, да издаде определение за временна издръжка до постановяване на окончателното съдебно решение относно правото на издръжка в хода на обикновено производство.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

За завеждането на дело за издръжка е необходимо да бъде назначен адвокат с пълномощно.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

В случай на молба за издръжка, ответникът трябва да извърши плащане на първоначална вноска за съдебните разходи на ищеца, като сумата не може да надвишава 300 EUR [член 173, параграф 4 от ГПК]. Ако в този вид производства ответникът не представи на съдебния секретар доказателство за плащането преди разглеждането на делото, ще се счита, че ответникът не се е явил, което означава, че срещу него или нея може да бъде постановено задочно решение [член 175 от ГПК].

Ако доходът на ищеца е много нисък, той или тя може да поиска правна помощ по Закон 3226/2004, като за целта представи съответно доказателство и подаде молба за отделно определение до едноличен състав на първоинстанционния съд.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледно при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Съдът определя издръжката за период от две години, като взема предвид нуждата от подходящи условия на живот и образование на вискателя, както и финансовите възможности на длъжника на издръжка. След две години всяка от страните — т.е. вискателят или длъжникът — може да подаде молба за определянето на нов размер на издръжката, ако е настъпила промяна в обстоятелствата, които съдът е взел предвид. Всяка от страните може да подаде молба за преразглеждане на съдебното решение и за промяна на размера на издръжката.

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

По принцип издръжката се плаща на вискателя авансово, на месечна база.

Не е разрешено размерът на издръжката да бъде изплатен под формата на еднократна сума, освен в случаи на издръжка след развод [член 1443, буква б) от Гражданския кодекс].

Ако вискателят е ненавършило пълнолетие дете или се ползва от съдебни услуги за подпомагане, издръжката се плаща на неговия или нейния родител или представител или съответно на назначения от съда изпълнител на услугата, който, разбира се, ще изпълнява съответните действия от името на вискателя.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Ако длъжникът на издръжката откаже да я плаща, вискателят ще се опита да осигури принудителното изпълнение на своето вземане срещу активите на длъжника, ако той/тя има такива.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Правото на издръжка се прекратява, ако отпаднат условията, въз основа на които издръжката е била присъдена, или ако лицето, което има право да получава издръжка или длъжникът почине. Вземането на кредитора срещу длъжника се погасява с изтичането на петгодишна давност, която започва да тече от възникването на вземането.

Вземания на лица [т.е. институция], които са плащали издръжка на лице, което има право да получава издръжка, срещу първоначалния длъжник, се погасяват с изтичането на петгодишна давност [член 250, параграф 17 от Гражданския кодекс].

Неомъжена майка има право да предяви иск за разходите по раждането на детето и за издръжка от бащата на детето за ограничен период [два месеца преди раждането и четири месеца, но не повече от една година [в извънредни случаи], след раждането, ако бащинството е установено по съдебен ред и майката живее в бедност. Вземането на неомъжена майка се погасява с изтичането на тригодишна давност след раждането на детето и може да бъде предявено така също спрямо наследниците на бащата.

Допуска се запор на 1/2 от дължимата заплата на длъжника за покриване на задължението за издръжка и това важи така също за депозити в кредитни институции [член 982, параграф 2, буква г) и параграф 3 от ГПК].

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събера издръжката?

Не, освен в случай на чуждестранни бенефициери, които могат да се обърнат към Министерство на правосъдието за съдействие при упражняването на съответните им права [вж. отговора на въпрос 3 по-горе].

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

В Гърция — не.

[Освен ако институция или публично или частно юридическо лице полага грижи за ненавършило пълнолетие дете. В такъв случай по принцип тя има задължение за издръжката и по тази причина по закон се суброгира в [член 1490 от Гражданския кодекс] правата на кредитора. При никакви обстоятелства обаче не може да се изисква задължението за издръжка, която се дължи от друг длъжник и дори когато искът е признат от съда, да бъде платено авансово на ненавършилото пълнолетие лице, имащо право на издръжка.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

В съответствие с разпоредбите на членове 51 и 56 от горепосочения Регламент, централният орган на държавата членка на лицето, което подава молба за издръжка: а) сътрудничи с централния орган на държавата членка на длъжника, като предава и получава съответните молби; б) образува или съдейства за образуването на производства по такива молби. По отношение на такива молби централните органи вземат всички необходими мерки за: а) предоставяне или съдействие за предоставянето на правна помощ, когато обстоятелствата го налагат; б) съдействие за намиране на длъжника или вискателя, по-специално в изпълнение на членове 61, 62 и 63 от Регламента; в) подпомагане за получаване на подходяща информация относно доходите, а при нужда и информация относно имущественото състояние на длъжника или вискателя, включително откриване на местонахождението на имуществата, в изпълнение на членове 61, 62 и 63; г) насърчаване на приятелски споразумения с оглед постигане на доброволно изплащане на издръжката, включително чрез посредничество, помирение и други подобни средства; д) съдействие за текущото изпълнение на решенията за издръжка, включително изплащането на лихва за забава; е) съдействие за събиране и

срочно прехвърляне на плащанията за издръжка; ж) улесняване на получаването на документни или други доказателства, без да се засяга Регламент (ЕО) № 1206/2001; з) предоставяне на помощ за установяване на родство, когато това е необходимо за събиране на вземания за издръжка; и) образуване или съдействие за образуване на производства за получаване на всички необходими и временни мерки с териториален характер, имащи за цел уреждането на висящи молби за издръжка; й) улесняване на съобщаването и връчването на документи, без да се засяга Регламент (ЕО) № 1393/2007.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Може да се свържете с Централната служба на Министерство на правосъдието на адрес: 96 Mesogeion Ave., Athens - Greece, PC 11527, тел. +30. 210.7767322, ел. поща: civilunit@justice.gov.gr.

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кои са съответните разпоредби от международното частно право?

Гърция е обвързана от Хагския протокол от 23 ноември 2007 г. относно приложимото право към задълженията за издръжка. Според посочения протокол задълженията за издръжка се уреждат от правото на държавата членка по обичайното местожителство на взискателя на издръжката. Следователно, ако взискателят на издръжката е с местожителство в Гърция, приложимо е гръцкото право.

18 Кои са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

В глава V от Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета е предвидено правото на правна помощ, в това число на правно консултиране, с оглед на постигането на споразумение преди да бъде образувано съдебно производство; правно съдействие при завеждането на дело пред съдебен или друг орган и представителство в съда; освобождаване от или помощ за покриването на разходите, свързани с производството, и хонорарите на лицата, които са упълномощени да извършват определени действия по време на производството. В държави членки, в които неуспешната страна поема разходите на насрещната страна, ако получателят на правна помощ изгуби делото, правната помощ покрива разходите, направени от насрещната страна, ако тези разходи биха били покрити, в случай че получателят би имал обичайно местожителство в държавата членка на сезирания съд, устен превод, превод на необходимите за разрешаване на делото документи, които са изискани от съда или от компетентен орган и представени от получателя на правната помощ; пътни разходи, които трябва да направи получателят на правната помощ, ако по закон или от съда на въпросната държава членка се изисква лицата, които са свързани с представянето на случая на получателя, да присъстват физически в съда и съдът реши, че въпросните лица не могат да бъдат изслушани посредством никакви други средства по задоволителен за съда начин.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Централният орган трябва да осъществява, *inter alia*, редовен контакт с компетентните органи, за да: а) съдейства за намирането на длъжника или взискателя на издръжката; б) получи подходяща информация относно доходите, а при нужда и информация относно имущественото състояние на длъжника или взискателя, включително откриване на местонахождението на имуществата; както и в) насърчава доброволното изплащане на издръжката.

Последна актуализация: 12/09/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.